

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/139/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118010666
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Klčová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2118010666.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Klčovej a sudcov JUDr. Jozefa Piknu a JUDr. Kataríny Batisovej v trestnej veci proti obžalovanej U. L., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona, o odvolaní prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 26.07.2018 sp. zn. 15T/11/2018, na verejnom zasadnutí konanom dňa 23.05.2019 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie okresného prokurátora z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súdu bola obžalovaná U. L. uznaná za vinnú zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

od presne neustálenej doby mesiaca september 2015 až do presne neurčeného času dňa 01.05.2016, kedy bol maloletý C. M., narodený v roku XXXX hospitalizovaný vo Fakultnej nemocnici v Trnave po tom, čo jej bol zverený na základe dohody s jeho matkou Z. O. do osobnej starostlivosti, mu v P. na ulici R. č. XX, prípadne na inom mieste v okrese V. svojim hrubým správaním spôsobila početné modriny a oderky na tele a tvári, oderky hlavne v temporálnej oblasti vpravo, na ramenách drobné krustičky a hematómy, pozdĺž chrbtice tmavé hematómy, začervenané plôšky nôh, poranenia nôh, neposkytla mu v dostatočnej miere stravu, zanedbávala jeho zdravotnú starostlivosť a jej konanie vyústilo dňa 01.05.2016, kedy maloletého C. M. fyzicky napadla a to tým spôsobom, že mu v presne nezistenom čase vynadala, že je pošpinený, odmietla ho prebaliť a následne pri jeho sprchovaní v kúpeľni bytu na ulici R. č. XX mu udierala hlavou o obkladačky, dala mu facku, presunula sa s ním do detskej izby, kde mu dvakrát udrela čistou plienkou po tvári, nadávala mu do buzerantov a ako ležal na chrbte, tak ho kopla do rozkroku a pätou ho kopla do brucha a následne ho opakovane udrela nohou, čím mu spôsobila zranenie s dobou liečby do 7 dní spojené s prechodným obmedzením pohybu, ktoré si vyžiadali jeho hospitalizáciu vo Fakultnej nemocnici v Trnave do 19.05.2016 z dôvodu vyšetrenia a sledovania dieťaťa.

Za tento zločin uložil súd I. stupňa obžalovanej podľa § 208 odsek 1 Trestného zákona, § 36 písm. j/, písm. l/ a § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 roky.

Podľa § 51 odsek 1 Trestného zákona v spojení s § 49 odsek 1 písm. a/ Trestného zákona obžalovanej výkon trestu odňatia slobody podmienenečne odložil a zároveň jej uložil probačný dohľad nad jej správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 odsek 2 Trestného zákona súd určil obžalovanej skúšobnú dobu v trvaní 4 roky.

Podľa § 51 odsek 2 a § 51 odsek 4 písm. i/ a písm. j/ Trestného zákona obžalovanej ako súčasť probačného dohľadu uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii

alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve a zároveň povinnosť spočívajúcu v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.

Podľa § 287 odsek 1 Trestného poriadku súd uložil obžalovanej povinnosť nahradiť poškodenému - Zdravotná poisťovňa DÔVERA, a.s. so sídlom 851 01 Bratislava, Einsteinova 25, IČO: 35 942 436 škodu vo výške 884,84 Eur.

Výrok o treste tohto rozsudku napadla včas podaným odvolaním prokurátorka Okresnej prokuratúry Trnava a navrhla ho postupom podľa § 321 odsek 1 písm. e/ Trestného poriadku zrušiť, nakoľko má za to, že uložený trest odňatia slobody na samej spodnej hranici trestnej sadzby s podmieneným odkladom je nezákonný a neprimerane mierny a to vzhľadom na opis skutkového deja, dĺžku trvania, zavrnutia hodný spôsob protiprávneho konania obžalovanej, vek maloletého bezbranného dieťaťa a následky, ktoré mu obvinená spôsobovala pravidelnosťou, vysokým stupňom hrubosti, bezcitnosti hraničiacej až hyenizmom.

Obžalovaná sa prostredníctvom svojej obhajkyne písomne vyjadrila k odvolaniu prokurátora s tým, že uložený trest považuje za zákonný a dostatočne prísny. Poukázala na to, že ku skutku sa priznala, svoj čin úprimne oľutovala a uloženie represívneho nepodmienečného trestu by spôsobilo zbytočné utrpenie nielen obžalovanej ale aj jej dvom maloletým deťom G. E. a X. E. vo veku 5 a 4 roky, ktoré sú na ňu veľmi naviazané, nemajú nikoho, ich otec sa o nich nestará. V prípade uloženia nepodmienečného trestu by stratila kontakt s deťmi, čo by malo najväčší dopad na nich, taktiež by stratila zamestnanie, čo by malo neúnosný dopad na zvyšok rodiny. Z uvedených dôvodov navrhla odvolanie ako nedôvodné zamietnuť.

Zástupkyňa krajského prokurátora na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu navrhla vyhovieť odvolaniu okresného prokurátora.

Obhajca obžalovanej navrhol zamietnuť odvolanie prokurátora a to z dôvodov uvedených v písomnom vyjadrení zo dňa 05.10.2018. Zároveň predložil pracovnú zmluvu obžalovanej ako aj jej pracovný posudok z predchádzajúceho zamestnania a tiež správu psychiatricky o priebehu liečby obžalovanej od závislosti na alkohole. Na základe uvedených dôkazov možno vyvodiť, že účel trestu je možné dosiahnuť aj uložením podmieneného trestu.

Krajský súd vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovanej, keď na takýto postup mal splnené podmienky v zmysle § 293 odsek 7 Trestného poriadku nakoľko obžalovaná ospravedlnila svoju neúčast a písomným podaním zo dňa 08.04.2019 (č.l. 331) vyjadrila súhlas, aby sa verejné zasadnutie vykonalo v jej neprítomnosti.

Krajský súd, na základe riadne a včas podaného odvolania, na to oprávnenou osobou, podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

Na základe obsahu spisového materiálu krajský súd zistil, že výrok o vine obžalovanej vychádza z jej vyhlásenia o vine na hlavnom pojednávaní dňa 26.07.2018, ktoré vyhlásenie bolo po zachovaní zákonného procesného postupu a kladných odpovediach obžalovanej na otázky vyplývajúce z ustanovenia § 333 odsek 3 písm. c/, písm. d/, písm. f/, písm. g/, písm. h/ Trestného poriadku podľa § 257 odsek 7 Trestného poriadku prijaté, keď zároveň súd rozhodol, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaná priznala spáchanie skutku nevykoná a vykoná len dôkazy súvisiace s výrokom o treste a výrokom o náhrade škody.

Prijatím vyhlásenia obžalovanej o vine sa stal tento výrok právoplatný a nenapadnuteľný odvolaním.

Pri preskúvaní odvolaní prokurátora napadnutého výroku o treste krajský súd zistil, že súd I. stupňa vo vzťahu k tomuto výroku vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie, keď správne zistil, že obžalovaná doposiaľ súdne trestaná nebola, pred spáchaním žalovaného skutku bola len 1-krát postihnutá za priestupok podľa § 49 odsek 1 písm. d/ zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch a bola jej uložená pokuta vo výške 30 Eur.

Na základe vyššie uvedeného súd I. stupňa u obžalovanej správne ustálil dve poľahčujúce okolnosti a to podľa § 36 písm. j/ Trestného zákona spočívajúcu v tom, že pred spáchaním žalovaného skutku viedla riadny život a poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. l/ Trestného zákona spočívajúcu v tom, že obžalovaná sa priznala k spáchaniu žalovaného zločinu a tento úprimne oľutovala. Krajský súd k zisteným poľahčujúcim okolnostiam nemá žiadne pripomienky, keď rovnako ako okresný súd má za to, že pri posudzovaní vedenia riadneho života nemožno v prejednávanej veci prihliadnuť na priestupok, za ktorý bola obžalovaná postihnutá, predovšetkým z dôvodu, že sa jednalo o priestupok druhovo odlišný, vyplývajúci zrejme z konfliktného partnerského vzťahu.

Rovnako ako okresný súd, ani odvolací súd nezistil u obžalovanej žiadnu priťažujúcu okolnosť.

Na základe prevahy poľahčujúcich okolností okresný súd správne ukladal obžalovanej trest postupom podľa § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona v rámci upravenej trestnej sadzby, ktorej horná hranica sa znížila o jednu tretinu teda v sadzbe od 3 rokov do 6 rokov a 4 mesiace. Na základe uvedeného nepovažoval krajský súd odvoláciu námietku prokurátora, ktorou namietal nezákonnosť uloženého trestu za dôvodnú.

Pokiaľ okresná prokurátorka namietala neprimerane mierny trest vzhľadom na skutkové okolnosti prípadu a to hrubé a bezcitné konanie voči maloletému dieťaťu, krajský súd sa s touto odvolacou námietkou stotožňuje s tým, že konanie obžalovanej možno hodnotiť z morálneho aj právneho hľadiska za neospravedlňiteľné zlyhanie, ktorého objektom bolo práve maloleté dieťa, ktoré nemalo, vzhľadom na fyzicky nepomer medzi ním a obžalovanou ako páchatelkou, šancu ubrániť sa jej útoku. Takéto konanie hodnotí aj odvolací za odsúdeniahodné a neospravedlňiteľné. Naproti tomu sa krajský súd nestotožnil s odvolacou námietkou vo vzťahu k druhu a výmere trestu a to s poukazom na ustanovenie § 34 odsek 1 Trestného zákona.

Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu trestného konania. Účelom trestu je zabezpečiť ochranu spoločnosti jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabránenie trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchova k riadnemu životu) a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti - potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti).

Primeranosť trestu je nevyhnutným predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatel'a je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii zo strany páchatel'a nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu tak možno považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného. V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu.

Okrem postoja obžalovanej k prejednávanej veci, ktorá od začiatku poskytla súčinnosť OČTK, priznávala sa ku skutku, ktorý jej bol kladený za vinu, a svoje konanie oľutovala, nemala tendencie svoje konanie zbagatelizovať alebo zľahčovať ani žiadnym spôsobom sa nesnažila vyvinieť, nemožno ponechať bez povšimnutia, že maloletý C. nebol zverený do jej starostlivosti rozhodnutím súdu ale išlo výlučne o ústnu dohodu medzi matkou maloletého a obžalovanou, teda o „varovaní“ maloletého, pokiaľ bude matka v práci. Nebolo však preukázané, že syndróm týraného dieťaťa v zmysle znaleckého posudku PhDr. Zuzany Bielikovej (zistené poruchy emocionality, prejavujúce sa plačom tvrdohlavosťou, celkovým odporom...) bol spôsobený práve a výlučne konaním obžalovanej. Maloletý nebol vo výlučnej starostlivosti obžalovanej počas ostatných 6-tich mesiacov pred hospitalizáciou a už vôbec nie v jej nepretržitej starostlivosti, keď aj z výpovede matky maloletého z prípravného konania vyplýva, že v domácnosti obžalovanej žila s dieťaťom od novembra 2015.

Rovnako nemožno ponechať bez povšimnutia, že od doby spáchania skutku sa zmenili pomery nielen na strane maloletého C., ktorý bol po skutku umiestnený v ústavnej výchove v Detskom domove v Skalici a následne rozsudkom Okresného súdu Skalica sp. zn. 7P/582017 zo dňa 23.01.2018 bol zverený do osobnej starostlivosti svojho otca. Nemožno tiež neprihliadať, že obžalovaná od spáchania skutku vedie

riadny život, je riadne zamestnaná, sama sa stará o 2 maloleté deti, ktorým poskytuje tak osobnú ako aj materiálnu starostlivosť, a ktoré sú, vzhľadom na absenciu starostlivosti zo strany ich otca, v plnej miere odkázané na matku - obžalovanú.

Podľa § 34 odsek 3 Trestného zákona, trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody by v prejednávanej veci nebola naplnená požiadavka vyplývajúca z vyššie citovaného zákonného ustanovenia. Pokiaľ by súd uložil obžalovanej nepodmienečný trest odňatia slobody tak, ako to v odvolaní navrhla prokurátorka, došlo by k pretrhnutiu rodinných a sociálnych väzieb medzi ňou a jej dvomi maloletými deťmi, ktoré sú vzhľadom tak na rodinnú situáciu ako aj veľmi nízky vek (mal. G. 5 rokov a mal. X. - 4 roky) plne odkázané práve na svoju matku. Izolácia matky od detí v tak nízkom veku by mala nepochybne následky na psychický vývoj maloletých, čo nie je v ich najlepšom záujme, tiež nemožno vylúčiť ich umiestnenie do ústavnej výchovy.

V prejednávanej veci by záujem na uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody neúmerne prevyšoval následky, ku ktorým by došlo. Optimálna miera represie závisí od konkrétnych okolností každého prípadu, pričom nielen príliš mierny, ale aj príliš prísny trest nepôsobí výchovne, ale demoralizuje. Nie je možné povýšiť generálnu prevenciu nad individuálnu prevenciu.

Odvolací súd na podporu vyššie uvedeného poukazuje aj na to, že zabrániť páchatel'ovi v ďalšom páchaní trestnej činnosti môže nielen priamo, teda tým, že mu fyzicky znemožní dopustiť sa určitého konania a to uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody, ale aj nepriamo, už samotnou existenciou podmieneného trestu a obavou z jeho premenenia a nariadenia jeho výkonu, pričom ide o tzv. psychické zábrany a pôsobenie (napr. trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu). Práve toto nepriame pôsobenie má v mnohých prípadoch výrazne hlbší a trvalejší prevýchovný charakter a účel trestu naplní skôr, než samotný nepodmienečný trest odňatia slobody. Na obdobný záver poukazuje aj Najvyšší súd v uznesení zo dňa 25.09.2014 sp. zn. 6To/8/2013.

Podľa názoru odvolacieho súdu trest uložený obžalovanej súdom I. stupňa spĺňa požiadavku primeranosti, keď vyjadruje požiadavku zachovania spravodlivej rovnováhy medzi všeobecným záujmom spoločnosti a garanciou základných práv jednotlivca. V posudzovanom prípade bol zachovaný princíp úmernosti represie, t.j. aby táto nepresiahla mieru nevyhnutnú pre splnenie účelu trestu.

Na posilnenie účelu podmieneného trestu odňatia slobody s probačným dohľadom súd I. stupňa správne uložil obžalovanej aj povinnosť podrobiť psychologickému poradenstvu, ktoré jej pomôže naučiť sa zvládať stresové situácie ako aj povinnosť zamestnať sa. Cieľom tohto výchovného opatrenia bude predovšetkým náprava obžalovanej t.j. snaha pôsobiť na ňu tak, aby si osvojila spoločensky prijateľné postoje a správanie a upevnila schopnosti ich dodržiavaniu. V neposlednom rade je cieľom takto uloženého obmedzenia predchádzanie trestnej činnosti a zabránenie recidívy do budúcnosti vyváženým pomerom medzi trestnou represiou a prevenciou.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti považoval odvolací súd uložený trest obžalovanej nielen na zákonný ale aj za správny a primeraný, preto odvolanie okresnej prokurátorky podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.